

เรามีโอกาสแพ้ยามาก-น้อยแค่ไหน?

นำเสนอเมื่อ : 24 มิ.ย. 2552

เรามีโอกาสแพ้ยามาก-น้อยแค่ไหน?

ผู้ป่วยทั่วไปที่ไม่เคยมีประวัติการแพ้ยา แพทย์จะไม่สามารถคาดการณ์ได้เลยว่าผู้ป่วยจะเกิดการแพ้ยาหรือไม่ และจะเกิดขึ้นเมื่อใด ดังนั้นจึงคาดเดายากมาก **ทุกคนมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดการแพ้ยาได้ทุกชนิด** แต่มีโอกาสพบน้อยและเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก

เราเสี่ยงอาการแพ้ยาหรือไม่?

การแพ้ยา เป็นปฏิกิริยาที่ร่างกายตอบสนองต่อยา ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยงหลายประการ ได้แก่

1. ชนิดของยา เช่น กลุ่มยาที่พบเป็นสาเหตุให้เกิดการแพ้น้อยคือ ยาปฏิชีวนะกลุ่มเพนนิซิลิน ยากลุ่มซัลฟา ยาฆ่าเชื้อ ยาแก้ปวด ยาแก้อักเสบ เป็นต้น
2. ตัวผู้ป่วยเอง บางคนมีอาการแพ้รุนแรง บางคนมีอาการแพ้น้อย หรือบางคนไม่แพ้เลย นอกจากนี้ยังอาจเกี่ยวข้องกับโรคประจำตัวของผู้ป่วย หรืออายุที่มากขึ้น เป็นต้น
3. การได้รับยาขนาดสูงและเป็นเวลานาน ก็มีผลให้แพ้ยาได้ แต่พบได้ในบางกรณีเท่านั้น เพราะบางคนได้รับยาครั้งแรกก็มีอาการแพ้ได้ทันที
4. ลักษณะทางพันธุกรรม

ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่สามารถช่วยพยากรณ์ได้ว่าผู้ป่วยรายใดมีโอกาสแพ้ยาชนิดไหนโดยการตรวจลักษณะทางพันธุกรรม แต่ใช้ได้กับผู้ป่วยเพียงบางกลุ่มและยาเพียงบางชนิดเท่านั้น และยังคงใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายสูง

แพ้ยาสังแสดงอาการอย่างไร?

อาการแพ้ยาสังที่เกิดขึ้นมีได้ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนอาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต และสามารถเกิดขึ้นได้เกือบทุกส่วนในร่างกาย คือ

1. ทางผิวหนัง เช่น ผื่นแดง ลมพิษ อาการบวมตามเปลือกตา ริมฝีปาก และมือ เท้าบวม เป็นต้น
2. ระบบทางเดินหายใจ เช่น หอบ หายใจติดขัด แน่นหน้าอก ไอขัดๆ
3. ระบบหัวใจและหลอดเลือด เช่น ความดันโลหิตต่ำ หัวใจเต้นเร็ว
4. ระบบทางเดินอาหาร เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย นอกจากนี้ยังมีอาการอื่นๆ เช่น อ่อนเพลีย

ต่อมาหน้าเหลืองโต บวมตามตัว เป็นต้น

ก่อนหน้านี้ น้องๆ คงเคยได้ยินข่าวการเสียชีวิตของ **ดร.จาร์จินต์ นภิตะภัก** ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ เนื่องมาจากเขารับการผ่าตัดต้อกระจกในคลินิกแห่งหนึ่งยามักกะสัน และเกิดอาการแพ้ยาชาส่งผลให้เสียชีวิต ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

การฉีดจะทำให้เกิดการแพ้ได้เร็วกว่ายาากินหรือยาทา อย่างไรก็ตาม หากสงสัยว่ามีอาการแพ้เกิดขึ้น แนะนำให้หยุดยาและรีบไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยอาการทันทีคะ

สุดท้ายนี้ **สิ่งที่ทุกคนทำได้และควรทำในคือ พยายามสังเกตตนเองให้มากขึ้น**

หากภายหลังการรับประทานยา หรือฉีดยาแล้วพบอาการผิดปกติ หรือมีอาการแปลกๆ ที่ไม่พบก่อนหน้านี้รับประทานยา ให้รีบพบแพทย์เพื่อตรวจวินิจฉัยว่ามีอาการ

แพ้ยาสังหรือไม่ และ **หูกพบว่ามีตนเองแพ้ยาสังชนิดใด ให้จดชื่อยาสังนั้นติดตัวไว้เสมอ**

พร้อมทั้งแจ้งแพทย์ก่อนทำการรักษาทุกครั้ง เพื่อให้แพทย์ทราบชื่อยาสังที่แพ้ และช่วยป้องกันเราจากยาสังอื่นที่มีตัวยาสังเหมือนหรือใกล้เคียงกันด้วย

แพ้ยาสังเพนนิซิลิน เวลาที่ได้รับยาสังนั้นจะมีอาการคันเป็นลมพิษขึ้นทั้งตัว ซึ่งดูเหมือนไม่รุนแรงอะไร แต่ถ้าแพ้มากๆ จนถึงขั้นหอบหายใจติดขัดล่ะก็...ชีวิตก็คงไม่ปลอดภัยซะแล้ว